

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Αριστοτέλους 17
Τ.Κ.: 10433 Αθήνα
Τηλέφωνο: 2132161426, 2132161433
2132161428, 2132161429
E-mail: tke@moh.gov.gr

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 11/03/2026

Αρ. Πρωτ.: 26335

ΠΡΟΣ: ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερώτηση Βουλευτή

Σε απάντηση της με αρ. **6121/12-06-2025** ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Κωνσταντινόπουλο Οδυσσέα, με θέμα: «Απόρριψη συμμετοχής στελεχών στην 14^η Πανελλήνια Συνάντηση Φορέων Πρόληψης της Εξάρτησης», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Ο Εθνικός Οργανισμός Πρόληψης και Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων, στον οποίο εντάσσονται όλοι οι -έως τώρα- αναγνωρισμένοι φορείς και προγράμματα αντιμετώπισης των εξαρτήσεων του άρθρου 51 του ν. 4139/2013, αποτελεί εγκεκριμένο οργανισμό πρόληψης, μείωσης της βλάβης, θεραπείας, απεξάρτησης και επανένταξης και εγκεκριμένο οργανισμό για την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για την Αντιμετώπιση των Εξαρτήσεων και για την υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης κατά των Εξαρτήσεων, εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας και παρέχει δημόσιες και δωρεάν υπηρεσίες σε όλο τον πληθυσμό, χωρίς εξαιρέσεις.

Η Πρόληψη αποτελεί έναν από τους 4 βασικούς πυλώνες και βαθμίδες της αντιμετώπισης της εξάρτησης από ουσίες και εξαρτητικές συμπεριφορές. Τα Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, ως εγκεκριμένοι φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης, από άποψη ουσιαστική, συμβάλλουν και συντελούν με τη λειτουργία τους και την παροχή των υπηρεσιών τους στην υλοποίηση και στην επίτευξη των ιδρυτικών σκοπών του Ε.Ο.Π.Α.Ε. και στην πρόληψη των εξαρτήσεων

που, μέσα από τις ενδεδειγμένες κατά περίπτωση δράσεις, έχει ως σκοπό, αποτέλεσμα και συνέπεια την περαιτέρω ισχυροποίηση της προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας.

Στην από 04.06.2021 επταετή Προγραμματική Σύμβαση για τη λειτουργία των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, στην οποία υπεισέρχεται ο Ε.Ο.Π.Α.Ε. ως καθολικός διάδοχος του πρώην ΟΚΑΝΑ, καθορίζεται ρητά και ενσωματώνεται ως αναπόσπαστο μέρος ο στρατηγικός σχεδιασμός που είναι σε ισχύ για την πρόληψη των εξαρτήσεων για τα έτη 2021-2027 και παρέχεται ένα μακροπρόθεσμο πλαίσιο και μια ολοκληρωμένη πολιτική με γνώμονα την ανταπόκριση στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών για την αντιμετώπιση του ζητήματος της χρήσης των ναρκωτικών και των ψυχοτρόπων ουσιών αλλά και κάθε είδους εξάρτησης, μέσα από την πρόληψη και την προαγωγή της ψυχοκοινωνικής υγείας, με επίκεντρο τον νέο άνθρωπο, την οικογένεια και το περιβάλλον.

Η επταετής προγραμματική σύμβαση και ο στρατηγικός σχεδιασμός για την πρόληψη των εξαρτήσεων κοινοποιούνται εγγράφως σε όλα τα Κέντρα Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας ανά την επικράτεια, που αποτελεί και τη νομιμοποιητική βάση για τον σχεδιασμό, από τα ίδια τα Κέντρα Πρόληψης, στοχευμένων παρεμβάσεων πρόληψης ειδικά εστιασμένων στις ανάγκες της τοπικής κοινότητας, την έγκρισή τους από τον ΕΟΠΑΕ ως εποπτεύοντα φορέα, την υλοποίηση και την αποτίμηση των αποτελεσμάτων τους.

Υπό την ομπρέλα της επταετούς προγραμματικής σύμβασης συνάπτονται οι ετήσιες διμερείς συμβάσεις εκάστου Κέντρου Πρόληψης με τον Οργανισμό, οι οποίες μεταξύ άλλων αφορούν α) την υλοποίηση, από μέρους του συμβαλλόμενου Κέντρου Πρόληψης, του εγκεκριμένου αναλυτικού ετήσιου χρονοδιαγράμματος δράσεων πρόληψης για το έτος αναφοράς, β) τη διαδικασία χρηματοδότησης της λειτουργίας του, γ) το πλαίσιο λειτουργίας του με σαφή καθορισμό κανόνων οικονομικής διαχείρισης που προάγουν τη διαφάνεια αλλά και διασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των οικονομικών πόρων, δ) την αξιολόγηση του επιστημονικού και του οικονομικού αντικειμένου, μέσω του ενιαίου Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ).

Επιπρόσθετα, ο Ε.Ο.Π.Α.Ε. εγκρίνει, κατ' έτος, το αναλυτικό ετήσιο χρονοδιάγραμμα δράσεων, το οποίο προσαρτάται στη παρούσα και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτής. Από την πλευρά του, το συμβαλλόμενο Κέντρο Πρόληψης δεσμεύεται να υλοποιεί το εν λόγω αναλυτικό ετήσιο χρονοδιάγραμμα δράσεων. Στην περίπτωση που παραστεί ανάγκη

υλοποίησης προληπτικής δράσης πέραν αυτών που περιγράφονται στο εγκεκριμένο από τον Ε.Ο.Π.Α.Ε. ετήσιο χρονοδιάγραμμα ή τον πενταετή σχεδιασμό, το συμβαλλόμενο Κέντρο δεσμεύεται να διενεργήσει έγκαιρα όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και να λάβει εγκαίρως έγκριση από την εν λόγω αρμόδια Διεύθυνση του Ε.Ο.Π.Α.Ε. προκειμένου να υλοποιηθούν. Το συμβαλλόμενο Κέντρο Πρόληψης δεσμεύεται να υλοποιήσει και οιοδήποτε σχέδιο δράσης, επιχειρησιακό σχεδιασμό ή επιμέρους δράση πρόληψης κριθεί από τον Ε.Ο.Π.Α.Ε. ότι θα συμβάλει αποτελεσματικά, αφενός μεν στην επίτευξη των οριζομένων από την Προγραμματική Σύμβαση 2021-2027 στόχων, αφετέρου δε και ιδιαίτερος σε περίπτωση που προκύψει ή εκδηλωθεί οιαδήποτε εν γένει αναγκαιότητα προς τούτο, κατά την κρίση του Ε.Ο.Π.Α.Ε..

Επιπλέον, σε περίπτωση που παρίσταται ανάγκη παρακολούθησης ή και συμμετοχής από εργαζόμενους του Κέντρου Πρόληψης, σε εκπαιδευτικά προγράμματα, συνέδρια, ημερίδες, συμπόσια κ.λπ., θα πρέπει να αποστέλλεται εγκαίρως σχετικό αίτημα για την παρακολούθηση και τη συμμετοχή, προς έγκριση από τη Διοίκηση του Οργανισμού, ακόμα και αν δεν προβλέπεται οικονομική υποχρέωση του Κέντρου Πρόληψης για τη συμμετοχή των εργαζομένων του σε αυτά, όπως ακριβώς γινόταν και στο παρελθόν.

Ο Οργανισμός, ως συμβαλλόμενος μέρος της εν λόγω προγραμματικής σύμβασης τηρεί στο ακέραιο όλες τις συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν ως προς την επιστημονική εποπτεία και παρακολούθηση του έργου και τον οικονομικό έλεγχο των δράσεων όλων των Κέντρων Πρόληψης, όπως γινόταν και στο παρελθόν. **Καμία αλλαγή πολιτικής ή στρατηγικής ή στοχοθεσίας ή μεταχείρισης δεν έχει επέλθει, όπως επικαλείται η ανωτέρω σχετική ερώτηση.**

Εν προκειμένω και αναφορικά με τη διαχείριση αιτημάτων που αφορούσαν στη συμμετοχή των στελεχών των Κέντρων Πρόληψης στο Πανελλήνιο Δίκτυο Φορέων Πρόληψης της Εξάρτησης, επισημαίνονται τα κάτωθι:

Το επονομαζόμενο ως Πανελλήνιο Δίκτυο Φορέων Πρόληψης της Εξάρτησης σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί θεσμοθετημένο δίκτυο πρόληψης πανελλαδικής εμβέλειας και σαφώς δεν έχει αντιπροσωπευτικό χαρακτήρα στα Κέντρα Πρόληψης. Στο επονομαζόμενο αυτό πανελλήνιο δίκτυο μόλις το 1/3 των Κέντρων Πρόληψης της χώρας μετέχει ενεργά με παρουσιάσεις δράσεων, συντονισμό εργαστηρίων στις πανελλήνιες συναντήσεις ή σε άλλες δραστηριότητες του δικτύου, ενώ το ποσοστό ενεργής συμμετοχής των κέντρων βαίνει

διαρκώς μειούμενο, καθώς πολύ συχνά δεν υπάρχει η αντίστοιχη αποδοχή και αναγνώριση από τα Διοικητικά Συμβούλια των Κέντρων Πρόληψης. Επιπλέον, σε αυτό μετέχουν και τρίτοι φορείς που ουδεμία συνάφεια και αρμοδιότητα δεν έχουν με την επιστήμη της πρόληψης των εξαρτήσεων, όπως καλλιτεχνικοί φορείς, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και άτυποι φορείς, αλλά πάνω από όλα δεν αποτελούν επίσημα θεσμοθετημένους φορείς πρόληψης στην Ελλάδα.

Στο παρελθόν, το επονομαζόμενο ως Πανελλήνιο Δίκτυο Φορέων Πρόληψης της Εξάρτησης είχε λάβει χρηματοδότηση (και μάλιστα με τη μορφή προμήθειας υλικών) από τον πρώην ΟΚΑΝΑ, ο οποίος συμμετείχε με εκπρόσωπό του για κάποιο διάστημα και στη συντονιστική επιτροπή του Δικτύου, καθώς πάγια θέση του τότε φορέα ΟΚΑΝΑ ήταν η υποστήριξη δράσεων και ενεργειών που προήγαγαν τις αρχές της επιστημονικά τεκμηριωμένης Πρόληψης και για τον σκοπό αυτό εισήγαγε τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές ποιότητας και ολοκλήρωσε την εκπαίδευση στο Ευρωπαϊκό Εγχειρίδιο για την Πρόληψη σε όλα τα Κέντρα Πρόληψης της χώρας. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια το εν λόγω Δίκτυο συστηματικά δεν υιοθετεί επιστημονικά τεκμηριωμένες θέσεις και δεν προάγει την σύγχρονη επιστημονική γνώση και πρακτική. Στις πανελλήνιες συναντήσεις, που οργανώθηκαν και υλοποιήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια από το επονομαζόμενο ως πανελλήνιο δίκτυο, πολύ συχνά παρουσιάζονταν εισηγήσεις και εργαστήρια βιωματικά που ήταν επιστημονικά αδύναμα, με ελλιπή επιστημονική τεκμηρίωση, χρήση παρωχημένης ορολογίας και ασαφή στόχευση παρά τις επανειλημμένες συστάσεις από την αρμόδια υπηρεσία του εποπτεύοντος φορέα τότε ΟΚΑΝΑ.

Πλέον των παραπάνω στο πρόγραμμα των προαναφερθέντων συναντήσεων, συμπεριλαμβάνονταν πολιτιστικές δραστηριότητες, τουριστικές επισκέψεις και ψυχαγωγικές δράσεις, που δεν είχαν κάποια ιδιαίτερη επιστημονική σύνδεση είτε με την θεματική, είτε με την ουσία της συνάντησης καθεαυτής.

Επίσης τα τελευταία χρόνια στις πανελλήνιες, όπως αποκαλούνται, συναντήσεις πολλές φορές καταγράφηκαν τοποθετήσεις της συντονιστικής και επιστημονικής επιτροπής του εν λόγω δικτύου με ιδιαίτερα αρνητική στάση έναντι της πολιτικής στην πρόληψη, χωρίς τεκμηριωμένη βάση και φυσικά χωρίς κάποια επιστημονική πρόταση.

Το πλαίσιο που έχει δημιουργηθεί όλα τα προηγούμενα χρόνια είχε ως βασική συμβολή του πρώην ΟΚΑΝΑ την εισαγωγή και υιοθέτηση, με πρωτοβουλία του πρώην ΟΚΑΝΑ, των ευρωπαϊκών εργαλείων για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων

υπηρεσιών προς τον γενικό πληθυσμό για την πρόληψη των εξαρτήσεων και την προαγωγή της ψυχοκοινωνικής υγείας και του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος για την καλύτερη καταγραφή, παρακολούθηση και έλεγχο του έργου των Κέντρων Πρόληψης.

Στην 14^η πανελλήνια συνάντηση του 2025 δεν εκλήθη κανένα στέλεχος από τις αρμόδιες υπηρεσίες πρόληψης του Ε.Ο.Π.Α.Ε. και την αρμόδια Διεύθυνση Πρόληψης και Ενημέρωσης, παρά το γεγονός ότι υπηρετούν επί σειρά ετών τον τομέα της πρόληψης, ούτε υπήρξε ποτέ πρόταση σχετικής συνεργασίας για την οργάνωση της συνάντησης, παρά τα όσα ψευδώς υποστηρίζονται από το επονομαζόμενο ως πανελλήνιο δίκτυο. Επιπλέον ποτέ δεν κοινοποιήθηκε το τελικό πρόγραμμα της συνάντησης, για την τεκμηρίωση της αναγκαιότητας. Η επικοινωνία του δικτύου αυτού με τον Οργανισμό αλλά και των Κέντρων Πρόληψης ήταν για να αιτηθούν την κάλυψη των δαπανών μετακίνησης των στελεχών πρόληψης για τη συμμετοχή τους στην 14^η πανελλήνια συνάντηση.

Για όλους τους λόγους που αναλύθηκαν προηγουμένως, ο Οργανισμός έκρινε ότι δεν τεκμαιρόταν ο εκπαιδευτικός και επιστημονικός χαρακτήρας της εν λόγω συνάντησης για τον αρτιότερο σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση των προγραμμάτων πρόληψης και ότι δεν στοιχειοθετήθηκε καμία επιμορφωτική συνάφεια της θεματολογίας με το αντικείμενο και το έργο των Κέντρων Πρόληψης. Ως εκ τούτου, και σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους της Προγραμματικής Σύμβασης, ο Οργανισμός δεν ενέκρινε τα σχετικά αιτήματα στελεχών πρόληψης για την εν γένει συμμετοχή τους στην εν λόγω συνάντηση και κατ' επέκταση των όποιων δαπανών μετακίνησης, οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση θα βάρυναν τον κρατικό προϋπολογισμό για τη συμμετοχή σε δράσεις που κάθε άλλο παρά εμπίπτουν στον στρατηγικό σχεδιασμό και τις επιχειρησιακές λειτουργίες ενός δημόσιου εγκεκριμένου φορέα πρόληψης εθνικής εμβέλειας, όπως είναι ο Ε.Ο.Π.Α.Ε.

Η αιγίδα που παρεχωρήθη δεν συνεπάγεται την οικονομική χρηματοδότηση. Ωστόσο, αυτό δεν έρχεται σε αντίφαση και δεν αναιρεί το γεγονός ότι ο ΕΟΠΑΕ, ως ο εποπτεύων φορέας που έχει ως ρητή συμβατική αρμοδιότητα την εποπτεία της επιστημονικής και οικονομικής λειτουργίας τους, οφείλει να παρακολουθεί και να εποπτεύει το έργο και τις δράσεις εκάστου Κέντρου Πρόληψης, να αξιολογεί και να εγκρίνει ή να απορρίπτει δράσεις, αιτήματα και κάθε είδους ενέργειες που αντιβαίνουν και δεν εξυπηρετούν τους συμβατικούς σκοπούς, δεν προάγουν τις αξίες και τις αρχές της πρόληψης και εν γένει του Οργανισμού με βάση κοινώς αποδεκτά από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη κριτήρια, όρους και προϋποθέσεις και να εγκρίνει ή όχι τις συνεπακόλουθες δαπάνες αυτών.

Και στο μέλλον, με τον Ε.Ο.Π.Α.Ε. στόχος είναι η **περαιτέρω ενίσχυση της πρόληψης**, η οποία θα γίνεται πλέον με ενιαίο τρόπο, με την έγκυρη ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση και τη συμβουλευτική του γενικού πληθυσμού και των σχετικά ευάλωτων ομάδων, με καθολική κάλυψη, εστιασμένη προσέγγιση, αλλά και στο επίπεδο της περιβαλλοντικής πρόληψης, αξιοποιώντας στο μέγιστο βαθμό τον εθελοντισμό, καλύπτοντας γεωγραφικά το σύνολο της χώρας και εφαρμόζοντας βέλτιστες πρακτικές, αναπτύσσοντας συνεργασίες με οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και φορείς της κοινότητας αλλά και με την ανάπτυξη σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα υπηρεσιών πρόληψης και ενημέρωσης του κοινού και συμβουλευτικής για τις δυνατότητες ένταξης στα προγράμματα και τις υπηρεσίες του Οργανισμού.

Βασική προτεραιότητα του ΕΟΠΑΕ είναι η πρόληψη των εξαρτήσεων και εθισμών, μέσω σύγχρονων και επιστημονικά τεκμηριωμένων και ενδεδειγμένων παρεμβάσεων πρόληψης στην ευρύτερη κοινότητα για την προαγωγή της ψυχικής υγείας όλων των πολιτών.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Βουλευτή κ. Κωνσταντινόπουλο Ο.

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού
2. Γρ. Αναπλ. Υπουργού
3. Γρ. Υφυπουργού
4. Γρ. Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ